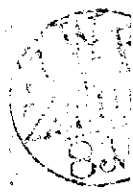

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZAR ÉS APOSTOLI KIRALY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Aprilis 14-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Német Ország.

A' Prussus Király két igen nevezetes Proklamáziókat intézett a' maga népeihez.

Az első ez: —

„Mídon én a' veszedelem idején az én népemet a' fegyverfogásra meghívtam vala, hogy a' hozának szabadságáért és magában való fenállhatásáért verekedjenek: minden vidékeink vetélkedve futottak a' zászlók alá, a' szokatlannehézségeknek elhordozására, és oly eltökéllettséggel, hogy magával a' halállal is szembe szálljanak; a' népnek ereje megrettenés nélkül első állott vitéz katonáimnak soraik közzé, 's az én vezér tisztjeim véllem egygyütt, oly Hérésokból álló armádát vittek a' tsatának mezejére, a' kik magokat úgy viselték, hogy öseiknek nevre 's ditsóségeknak örökség szerént való bírására, méltók legyenek. E' képpen vettük-meg mi és Szövetségeseink, győzedelmek által kísértetvén, az ellenségnek fő városát; zászlóink Pártban lobogtak; Napoleon lemondott az uralkodásról; 's a' Német Hazának a' szabadság, a' trónusoknak a' bátorság, és a' világnak a' tartós békességhez való reménység, vissza adattattak vala. —

„Ez a' reménység elenyészett; nekünk ismét ki-kell állanunk a' viaskodásnak helyére. Azt az embert, a' ki tíz esztendőktől fogva kibeszéllhetetlen inséget terjesz-

tett el a' világon, egy áruló öszszeesküvés ismét vissza vitte Frantzia országba. A' megfélemlített nép nem állhatott ellenek az ő fegyveres pártosainak. A' maga trónusrol való lemondását, nóha ezt ő maga, még ekkor jó nagy hadi erőnek lévén birtokában, szabad akarat szerént való 's Frantzia országnak javára é nyugalmasan való időszátnak lenni nyilatkoztatta, mint minden egyéb köréssket, semminek tartván, ő olyan katonáknak a' vezérek, a' kik hiteket megszegvén, a' hadakozást örökkévalóvá kívánnák tenni; Európa ismét fényeztetetik; Európa meg nem szenvedheti a' trónuson azt az embert, a' ki balhatólag kinyilatkoztatta, hogy az ő szüntelenül való újabbújabb hadakozásainak célja a' világnak bírása legyen, 's a' kiaz erköltsi világot a' maga egymásbol folyó ígéretonításai által semmivé tette, a' mellyért a' maga békességes hajlandóságának semmi zálogát nem adhatja (azért semmi kezességet nem állíthat.) —

„Tehát ismét a' tsata mezejére! magának Frantzia országnak szüksége van a' mi segítségünkre, 's egész Európa öszszetövekezve van véllünk. Derék Prussusok! régi-győzedelmeskedő társaitokkal öszszetövekezvén, 's új fegyverestársakkal megerősödvén, véllem, az én Hazából való Princzekkel, 's azon Vezérekkel egyetemben, a' kik benneteket győzedelmre ve-

zérlettek, induljatok útnak, derék Prussusok, ezen szükséges és igazságos hadakozással! Azon ügynek igazsága, a' mellyert viaskodni fogunk, bizonyosokká teszen bennünket a' győzelem felől. —

„Én közönséges fegyverfogást parancsoltam minden Státusaimban. A' fennálló seregek pótoltassanak teljes számra, az önkéntvállalkozó Vadászoknak tsapatjaik álljanak elő, a' Landwéhr seregek hivattassanak össze. A' pallérozott rendű és rangú ifiak, kik a' 20 esztendőt egészen eltöltötték, magok választhatnak, hogy az első felkelés béli Landwéhr seregek közé lépjenek.é bé, vagy pedig a' fennálló seregeknek Vadászaik közé. Minden 17 esztendős ifiúnak, ha külömben elég erős, szabad beállani akár mellyik seregbe. Ezen tekintetben egy különös rendelést fogok kiadattatni. —

„E' szerint még egyszer kiállunk egész Európával egygyütt a' viaskodás' helyére, Napoleon Bonaparte és pártosai ellen. Utra tehát Isten' segedelmével, a' világ' nyugodalmaért, a' rendért és erköltsért, a' Királyért és Hazáért!“ — Béts, April. 7-dik napján, 1815-ben. —“

„Friderikus Wilhelmus.“

A' második proklamációjában a' Királynak, azok az intézetek hároztatnak meg, mellyek szerint a' Prussiai tartományokban ez a' közönséges felfegyverkezés organizáltatni fog. Minthogy e' tsak az oda való népot illeti, és hosszas is (tehát ezt a' M. Kurir elhagatván, tsak azt a' tikkelyt teszi ida belőlle, a' melyből egy tekintetre és közönségesen által lehet látni, melly szélesen kiterjedő felfegyverkezés lágyn ez. — Mostantol fogvást (ezek mondatnak a' 11-dik tikkelyben), senkit, a' ki a' múlt hadakozásnak végével Prussus hazafi volt 's az 1790-dik esztendőtől fogva született, valami hivatalra projektálni ne lehessen, ha, vagy

Először az 1813 és 14-dik esztendők-béli hadakozásokban nem katonáskodot,

vagy pedig min' önként vállalkozó, most bé nem fog állani — vagy

Másodsor, ha az 1814-dik esztendőben mint hazabéli polgár már valóságos szolgálatban nem volt — avvágy

Harmadsor, ha testi alkalmatlan voltának tökéletes megmútatása által a' maga személyes szolgálatra való tehetetlenségét meg nem bizonyítja.

Olasz Ország.

Mártzius' 27-dikén Gen. Nugent, 28-dikán Generalis Frimont, 29-dikén Hertzeg Eszterházy a' ki Genua felől jött, Majlándba megérkeztek. — Mind azok a' penzióra bocsátatott Olasz tisztek, a' kik Majlándban vagy annak környékén tartózkodtak, olyan rendelést vettek, hogy a' régi Senatus palotájában Aprilis 1-ső napján minnyájan jelenyenek-meg.

Ugyantsak ezen városban Majlándban rendkívül való ítélőszéket állított-fel Már-tzius 31-dikén kiadott liirdetése által az itt lévő Fő Igazgató Feldmarschal G. Belle-garde a' közönséges tsendességnek fenntartása végett. Ez az ítélőszék nyolcz tagokból áll, kik között három katonaszemélyek vannak, és minden olyan tselekedetek eleibe tartoznak, mellyek a' közönséges tsendességet megháborithatnák.

Az Austriai-Velentzei Katona Komen-dáns, Fegyvertármester Báró Latterman, oda Mártz. 28-dikán — a' Principe-de-la Pace, a' ki IV-dik Károly volt Spanyol Királynak familiájától egy időtől fogva elválván Pesaróban lakott, April. 3-dikán ugyan oda Velentzébe — megérkeztek. — Magok, úgymint IV-dik Károly és a' Királyné, ez 28-dikban, a' Király 29-dikben — ezeknek Leánya a' Herurriai Királyné 's ennek gyermekei 27-dikben — így szintén a' Toskánai Fő és Nagy Hertzeg' fiai ugyan ezen napon — Modénába érkeztek, 's ezen úttársók útjokat Mántn a felé folytatták. — 28-dikban maga a' Fő és Nagy Hertzeg is megérkezett Modénába.

Frantzia Ország.

A' *Gazette-de-France* írja, hogy Oberster Labedoyere (a' ki Grenoble városa mellett a' maga Regementjével legelőbb a' Napoléon részire állott) Mártzius 27-dikén nagy vendégséget adott Párisban, a' melynek vege felé e' képpen köszönte-el a' poharat: — „Azon nemes principiumokból álló (Giberalis) Constitutioért, melyet nekünk a' Császár megígért, a' mely által minden polgár' jufsainak 's minden Frantzia' boldogságának, örökre bátorságossá kell tétettetni.“ — Jelen voltak ezen vendégségen, így fejezi-ki magát a' Párisi nevezett újság, az a' derék Generális Cambridge (az Elbai Batalionnak vezére, mellyel Napoleon kiszállott), a' megretteani nem tudó Oberster Mallet, 's a' hűséges Lengyel Oberster Germanovszky.

Marschal Macdonald ilyen hirdetést tétetett a' Párisi újságokban közönségessé: —

„Páris, Mártz. 30-dikán, 1815. Azt olvasom az Urak újságleveleikben, hogy a' Wagrami Hertzeg (Berthier) elment légyen Angliába. Minthogy ez a' tikkely némelyeket az Urak olvasóik közül ezen Hertzegnek állapotja felől bizontalanná tehetne, tehát kérem az urakat, hogy közelebbi leveleikben hirdessék-ki, hogy a' Wagrami Hertzeg 23-dikban Lilléből tulajdon kezével írott levelében ajánlotta nekem, hogy nevében, még közönségesen is hirdettésem-ki, hogy ő a' maga Meninbe való megérkezése után azonnal Lútsut fogna (a' Királytól) venni, 's onnét egyenesen Bambergbe fogná útját venni, hogy feleségét és gyermekeit elhozza (már irták is, hogy Bambergbe megérkezett légyen), 's a' többi. —“

„Marschal Macdonald.

A' múlt kedden (ilyen megjegyzés fordul elő a' Béisi Német újságokban) tsak két újságok, nevezint a' *Journal-de-l'Empire* és *Journal-de-France* érkeztek-meg ide Párisból; a' többek nem tudni mi ok-

bol nem érkeztek-meg. Azon kettőben, mellyek megérkeztek az a' legnevezetesebb környülállás fordul elő, hogy a' *Journal-de-l'Empire* szerént, Napoléon Mártzius 31-dikén 1. óraker időtöltés' kedviért kiszekerezett légyen Sant Cloudba — a' *Journal-de-France* szerént pedig, hogy útját Sant-Denisbe vette légyen, 's a' kísérői Generális *Bertrand* és egy lovas csoport voltak.

Gróf Lacedede a' Császári Universtitásnak, melly a' maga előbbeni állapotjára ismét vizsza állított; Nagy Mesterévé, a' most eloszlatódott törvényhozó gyűlésnek tagja Raynouard, ugyan azon Universtitásnak tituláris tanácsosává nevezettek. — Minden Prefektusokhoz parantolat ment-el, hogy a' Választó Gyűléseknek tagjaikat hívják-meg, hogy mennel előbb lehet induljanak útnak Páris felé a' Májusi gyűlésre.

Az *Augsbürgi* újságlevelekben olvasuk, hogy Genévából April. 1-ső napján e' képpen irtak: — „Déli Frantzia országban olyan ellentállásra talált Bonaparte, a' milyent ott nem reménlett; 13.000 emberek, úgy mond, a' Gen. Merle vezérlése alatt Marsiliából Grenoble felé előre nyomultak, a' hol alig áll az örző sereg két Bonapártista Batalionokból, 's a' nép' hajlandósága sem buzog oly nagyon, mint eleinten buzgott, az Usurpator eránt. Egy más nem kevesebb számos sereg pedig, Valenciének vette útját.“ —

Clermonts Ferrandból így irtak Mártzius 24-dikén: — „Oberster Vivand, a' ki Puy-de-Dome Departamentjében vezérkedik azt írja, hogy 300 Royalisták a' Lozere Departamentjéből, fejér bokkrétával és Emigransok által vezéreltetven, Mártz. 23-dikán Isoire városába bényomultak, de a' honnet kétségkívül vizsza nem bocsátották volna a' lakasok őket a' magok Departamentjékbe, ha Clermontból belső bátorságra ügye-

lő katonák nem mentek volna oda, a' kik őket oltalmok alá vévén, hátérjok' szélére vissza kísérték. Sok papra esmertek rá közöttök. —

A' *Journal-de-France* beszéli, hogy a' Grenobeli nemzeti testőrző seregek a' *Marsiliaiakhoz* irván, meghívták őket, hogy tegyék-le azon célzásokot, hogy a' *Bourboni* házat a' thronusra ismét vissza helyheztessek. Meghívó irásokat ilyen szavakon végzik a' *Grenobeliek*: — „Kövessétek pajtásaink! a' mi példánkat; esmerjetekek fejeteznek azt a' nagy embert, a' kívül ily sok ditsósséges emlékezetek vagynak öszszetsatoltatva: de kivánnytok-meg ti is, mint mi, hogy a' nyomtatásbeli és személyes szabadságért, nekünk egy jó rendű társasági kötés szolgáljon zálogul; kivánnytok meg, mint mi, hogy minden részek mi közöttünk mint zálog által egy oly Constitútzió által egygyéssítsessenek, melly a' mi erköltseinkel és szükségeinkel meg egygyezzek; érdemeljük-meg ez által, hogy a' jó Frantziáknak első soraikban állhasunk.*

Ugyan ez a' *Journal*, mint elmés jellestéget úgy hozza elő az itt következő tudósítást. — „Hága, Mártz. 21-dik napján. *Napoleon* nak Frantzia országban való előhaladása, *Belgiumban* nyilvánosságos lévén, azonnal minden szükséges készületek megtétettek annak megakadályoztatására „hogy az ily veletlenül bérohant rossz, Frantzia országnál tovább semmi esetben ki ne terjedhessen.“

A' Párisi Monitörben, a' melly *Aprilis* 2-dikán kijött, ilyen telegrafusi tudósítás olvastatik *Lyonból*. —

„A' *Préfektustól* *April*. 1-ső napján, délben. Itt mindenek tsendességben vannak. Tegnap előtt verekedés történt *Monte-*

telmart mellett, *Drome* Departamentben 600 nemzeti testőrzők és egy déli vidékekről való meglehetősen számú insurgenstapat között, a' melly utolsó egy szempillantatható elszélesztetet (*) A' *Lineaseregek* általállottak az insurgenstapattal a' *Sasokhoz*. A' támadók futnak. A' *Drome* Departamentbeli lakosok mindenütt fegyverkeznek az ő kergetésekre. *Hertzeg Angouleme* 29 dikben *Montelimartba* érkezett vala. Ő megmenekedett. —

A' *Monitör*, a' melly már egyszer kihirdette vala, hogy *Angouleme* *Hertzegné Bourdeaux* városát oda hagyta a' hajóra ült volna, az óta maga is írta, hogy még nem ment-el onnét. Minden környüállások mutatják, hogy a' *Bordeaux* béli lakosok is egy értelemben vannak a' *Marsiliaiakkal*. —

A' *Párisi* levelek szerint *Mártzius* 15-diken véres zendülés történt *Spanyel* országban, *Barcellona* városában; minden *Frantziák*, a' kik még ott tartózkodtak, meggyilkoltattak.“

*) A' *Bétsi Beobachter* kiadója, rendkívül való alkalmatosság által kapta az *Aprilis* 5-kén kijött *Génoai* újságot, melyben ellenkezőképpen adatik elő az a' történet: — „A' *Provencéből* érkezett leg újabb hírek szerint, ott még lobognak a' fejer zaslók; a' *Királyi* armáda az *Angoulémi* *Hertzeg* vezérlése alatt naponként erőssödik, 's ennek előljáró tsapatja a' *Gen. Ernault* vezérlése alatt, a' *Napoléon* seregit, mellyet *Gen. Debelle* vezérelt, *Montelimart* mellett, a' hová *H. Angouleme* a' maga fő hadiszállásával megérkezett vala, megverte, 's egy ágyuját is elvette. *Marschal Massena* az új elevenséget eleszt a' maga pehdaadása és iparkodásai által a' déli tartományokban a' *Royalisták* között.“

Béts.

„Az itt tegnap előtt kijött Udvari Újságban, a' Bétsi újságtáncok' eleibe ilyen előadás vala tétetve: —

„Az 1812-dik esztendőbeli táborozás után oda hagyta a' Nápolyi Király a' Frantzia ármádat, a' melynél egy sereget vezérelt vala. Alig érkezvén-meg a' maga fő városába, kinyilatkoztatásokat tétetett az Austriai Cs. K. Udvárnál azon céljáról, hogy politikájának további folyamattját az Austriai Kabinét politikájával egygyesíteni akajja. Nem sokkal azután elkezdődött az 1813-dik esztendő beli táborozás. Az ugy tetzve Napoléonnak kedvező eleinteui kibézésékkor, oda hagyta Jo ákim Király, Nápolyt, és ismét vezérseget vállalt magára a' Frantzia ármádnál. Egyszersmind olyan ajánlást tett alattomban az Austriai Kabinétnél, hogy a' Hatalmasságok és a' Frantzia Császár között közbenjáró leszen. Az Oktober' 18-dik ditsőséges napja (a' Lipsiai ütközet) meghatározá a' Frantzia ügynek állapotját. A' Király vissza tére a' maga Státusaiba, és ismét hozzá foga haladek nélkül azon felbe szakasztott alkudozásokhoz, hogy az Európai Szövetségbe be akar állani. Seregeit előre küldvén Olasz országnak felosztását projektálá Austriának, oly módon, hogy a' P o vize legyen a' két Státusok között való határlinéa. A' Szövetségesekkel való alkudozásban 's az Olasz-Frantzia ármádnak fő vezérével való nem kevesebbé határos levelezésben néhány hónapok teltek-el. A' Nápolyi hadi erőt egygyik rész sem tartotta magára nézve, tekintetre méltónak, egygyik sem tarthatott hozzá számot, egygyiknek sem kellett az ellen verekedni. Ez az állapot Austriára nézve vala kevesebbé ártalmas. Ó a' maga fő erejét a' közönséges ellenség ellen fordithatta, Olasz országra való tekintet nélkül. —

„Végezetre aláíratattott a' Nápolyi-Austriai Alkú Jan. 11-dik napján 1814-ben. Az alatt a' fogás alatt azonközben, hogy az

Alkúnak ratifikációja még nem volna általisereltetve, tovább is sokáig munkálkodás nélkül maradt a' Nápolyi ármáda. Irásbeli bizonyságok, melyek a' Szövetségeseknek kezekbe akadtak, semmi kétkedést nem hagytak hátra az eránt, hogy a' Királynak alattomban való alkudozásai még szünetlenül folytak, melyek főbbképpen azt a' célzást árulták-el, hogy a' Frantzia Császárt megtsallassák abban, hogy a' Király a' Szövetségesek részire valóssággal által állott legyen. A' Frantzia országban történt győzedelmeskedések azonközben tsakugyan meghatározták azt, hogy a' Király mitévő legyen. Páris már a' győzedelmeknek kezekbe esett vala, 's a' Nápolyi ármáda hozzá foga a' táborozáshoz. —

„Az 1814-ben Aprilis 11-dikén kötött Egygyezés elvégezte vala a' Napoléon ellen való hadakozást. A' Párisban folyt alkudozások Frantzia országnak az előbbeni eltenségeivel való költsönös állapotját meghatározták; minden ármádák megindultak vissza felé; 's a' Nápolyi seregek a' Pápa' Márkjaiba vonták vissza magokat, a' melyekhez a' Király a' Januárius 11-diken készült Alkú szerént magának just formálbatott. —

„Minden Hatalmasságok' egymással való állapotjának a' Bétsi Congresuson kell vala meghatározatni. A' Bourboni Házak magokat kinyilatkoztaták Jo ákim Királynak megesmértetése ellen. Ezen-útolsónak állapotja valójában igen nagyon megváltozott vala a' régi Királyságnak a' Frantzia és Spanyol thronusokra lett vissza téresek miatt. A' Mértékletes politika által jóvaltatni kellett a' Királynak, hogy minden további célzásait egyedul tsak arra fordítsa, hogy egy a' világon leg szebb országot magának megtarthasson, és magát minden további foglalásoktól megtartoztassa, kiváltképpen, ha ezek a' foglalások tsak egy olyan szomszédnak kárával eshetnének-meg, a' ki katonai tekintetben ugyan

nem ártalmas, de politikai tekintetben felettébb nagy fontossággal bír. Hanem, a mértékletesség és büség, az új Frantzia tör-sökből való Uralkodókra nézve, értelem nélkül való szavak. Joákim Király a' helyett, hogy a' maga megtartásáról gondolkodott volna, jövendőre nézve meszszenező plánumokat intézett-el, a' mellyeknek végre hajthatások végett a' katonai és politikai revolúciónak minden elementumait (elesztő részeit) használta. Semmi czélzásaai semmi mozdulásai el nem kerülték az Austriai Kabinétnek figyelmeztetését. Nem ez lett volna az út azon Udvarok' hajlaudofágának megfordítására, a' mellyek ellene mondtak annak, hogy a' Nápolyi Király az Európai Régensek' sorába felvételődjék!

„Midőn már a' katonai iparkodásoknak terhe, Nápolyak elszenvedhetelenné lett vala, meszszebbterjedő lépésekre bátorozta magát a' Király. A' múlt Februáriusban jelentést tétetett az Austriai Kabinétnek a' felől, hogy a' volna czélja, hogy Frantzia ország felé egy armádát küldjön-el, a' melyre nem kíván egyebet, hanem csak azt, hogy seregei útozhassanak által Közép és Felső Olasz országon! Ez az ily szerentekisértő kívánság ahoz illő megroszáltatással vissza vettetett. —

„Ö Cs. K. F. ge Nyilatkozatásokattétetett Februárius 25, és 26-dik napjain a' Frantzia és Nápolyi Országglószékeknél az eránt, hogy meghatározott akarattja az, hogy soha és semmi esetben meg ne engedje, hogy Közép és Felső Olasz országnak tsendessége idegen seregek oda való bemenetele vagy ott való általútozása által veszedelembé helyeztetődjén. Egyszersmind parancsot adott-ki ö Cs. K. Felsége, hogy Nyi-

latkoztatásának segitfégre elegendő fegyveres seregek indúljanak útnak Olasz ország felé. Erre az Austriai Nyilatkozatásra ezzel a' bizonyossáttel felelt a' Frantzia Országglószék, hogy a' Királynak semmi e' féle czélzása nintsen: Joákim Király késleltette a' maga' részéről való nyilatkoztatást; az ö valóságos czélzása' felfedeztetésének ideje még nem jött vala el. —

„A' Bonaparte' eltávozásának híre Mártzius 5-dik napján megérkezett Nápolyba. A' Király azonnal magához hívatta a' Cs. K. Követet, és kinyilatkoztatta neki, hogy ö a' Szövetségnek Systemája mellett változás nélkül büséges fog lenni és maradni. Ugyan ezen nyilatkoztatást az Austria és Anglus Kabineteknél is megújította. Egyszersmind elküldötte a' maga Adjutánsát Gróf Beaufrémontot Frantzia országba, hogy Bonapartét keresse-fel és ötet az ö segittsége felől tegye bizonyossá. Alig jutott vala el a' Bonaparte Lyonba való bemenetelének híre Nápolyba, azonnal kinyilatkoztatta a' Király, hogy ö a' Napoléon ügyét úgy nézi, mint a' magáét, és, hogy az neki soha idegen nem volt légyen, most meg mutatja. Egyszersmind azt kívánta a' Romai Udvarnak, hogy két Osztály seregei útozhassanak által a' Romai vidéken, de a' mellyek igen távol lévén attól, hogy ott ellenségeskedést kövessenek-el, a' Szent Atyát a' maga fő városában meg nem háborítják. A' Pápa protestált a' maga vidékeinek megsértettetések ellen; 's ennek megtörténése után oda hagyta Rómát, és el ment Florentziába. —

(Végezte a' Toldalekban következik.)

Aprillis 12-ik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 432 forintot Váltó-
szedatában.